

SZILÁGYSOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj

Egy évre 10 Pengő, 1/2 évre 5 Pengő, 1/4 évre 2-50 P. számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 10 Pengő, nyílttér soronként 50 fill. Álláskereső hirdetése 1 P

Kettős tavaszodás.

A nagy természetnek általunk megváltoztathatatlan ereje változtatja az egyes évszakokat. S bármennyire is tiltakozik, tusakodik télapó a szép tavasz kibontakozása, kivirágzása ellen, bárhogy törekszik, iparkodik is késleltetni csodás érkezését, nem tud győzni rajta, nem tudja útját megállítani. Mindazt, amit a tél magába rejtett, avagy tartalékol, nem maradhat felszinen, eltüntetni a titokban beszökő tavasz sugárzó ereje. Bármennyire uralja a tél magát az ő idejében, akárhogy is fedi be fehér palástjával a világot, a megújuló tavasz megcsufolja, megtépi ruháját, sőt teljesen eltüntetni megfakult rongyait.

A két küzdő erő csatájában a frissebb életerővel rendelkező tavasz lesz az ur. Ő diktálja éltető lüktetését a fűbe és a fába, amelynek nyomán kivirágzik a rózsa, kisarjad a bimbó, kihajt az új vetés a mezőn. A csunya télnek pedig emléket is elfeledtetni a szebb élet világa. Új dalt dalol a madár, nyoma sincs a télnek, más életről beszél a természet!

Ugyanigy van ez most a világ népeinek eszmevilágának, tél-tavasz küzdelmeinek szörnyű harcában is. A kivénhedett nemzetek elavul, idejétmúlt, liberális, télvilágrendszer, — amely a maga kapzsi, önző és kizsaroló erejével már szinte az egész világot behálózta, — tiltakozik az új Európa tavasz-népeinek rügyfakadása, kibimbózkodása ellen és halálgépmadarainak szörnyű acélesőivel permetezi a fiatal hajtások virágzó ágait, hogy utána ne tudja megteremteni a szebb, a tisztultabb felfogású tavasz életgyümölcsseit.

De nem félünk!

A megpróbáltatások nem ujak felettünk! A pásztázva átvonuló vihar rövidéletű csak s hiába száll utána a védtelen lakosság szenvedése, könnye, a látóhatár felett ismét kisüt majd a tavasz ragyogása.

Az európai népek között helyet foglaló Magyarország szerepe már világos, utiránya egyenes, senki és semmi le nem térítheti a nagy ujjáépítés munka útjáról. A ránk eső részt maradéktalanul vállaljuk! Rakott már ránk a történelem hasonló teheket s mi mind kibirtuk. Csak egyszer Kelet, máskor Nyugat küldte ránk a szörnyű gyászt, mint pl. Trianonban. De megtanultuk hinni azt, hogy:

„Csak minket véd a Kárpát, mint a bástya,
Se hegy, se völgy nem tűr itt senki mást.
Az Isten kardja van itt elásva,
A Vezért várja és az indulást.” (Juhász Gyula.)

Hát elhangzott a szó!

A mi nemzeti haladásunk útjait hosszú századok jelölték itt ki a népek országútján, s kilométert jelző köveit Muhinál, Mohácsnál és Trianonnál őrzi a magyar történelem. Mert a hősök vére ma is olyan piros, mint volt Nándorfehérvárnál, melynek kiomló lüktetése még most is él a mindennapi déliharangszóban.

Mi magyarok ebbe a háboruba most beszámítottuk a múlt minden ragyogását, történelmi hivatását, tündöklő életerejét, de belevettük egyszersmind a jelen áldozathozatal felmérhetetlen erő-

feszítéseit is, mert szent hitünk, egyben legyőzhetetlen meggyőződésünk, hogy hogy a boldogabb, szebb magyar jövő elérése ezekben az összetételekben gyökerezik, amennyiben hajsálerei ott élnek és ott fognak élni örökre a magyar családok szívében-lelkében és tiszta tűzhelyeiken, amelyek csak hősöket tudnak nevelni mindig e Hazának, míg él magyar e földön.

A hősnék, a társadalmilag egyednek nevezett élete elmulhat, de a mindnyájunk édesanyjáié, a Honé megmarad, — az utolsó magyarig!

Fügedi Péter.

A zsidórendeletek foganatosítása Szilágysomlyón.

A m. kir. Belügyminisztérium idevonatkozó rendelete alapján Szilágysomlyón is végrehajtották a zsidók térfoglalásának korlátozására irányuló intézkedéseit.

Amit minden öntudatos és felejtetni nem tudó magyar olyan régen várt, mégis csak bekövetkezett itt is. Nincs többé rosszindulatu suttagó propaganda, rémhírterjesztés, csak biztos alapokon nyugovó hit, a biztos győzelemben. Most már nyugodtan dolgozhatunk érte!

Miként vannak vidékek, amelyeknek legnagyobb átka a sáska, úgy a mi nemzetünkre is ily mindent elpusztító saskajárás volt a zsidóság szaporodása és térhódítása minden téren. Nem volt talán egy nemzet sem, ahol olyan mély gyökeret tudott volna verni a zsidóság, mint Magyarországon. Akár anyagi, akár erkölcsi, akár szellemi talajunkban.

Aki járt és ismerte azokat a helyeket, városrészeket, ahol ők laktak, azonnal szemébe tűnhetett mindenütt a szenny, a piszokság, amely ez elbukott nép hü kísérelője volt.

A selyem és a rongy, az illat, a szag párosult náluk, de az anyaghalmozás és az anyag végtelen kihasználása is kísérő jelenség volt a zsidóságnál.

Háboruban pedig valóságos parazitái voltak a nemzeteknek. Nekünk nem volt ruhánk, náluk halomszámra volt rejtgetve. Nem volt ennivalónk, ők elásták a zsírt, a tojást. Mi alig tudtunk venni valamit, ők összevásárolták mindent, ha kellett bármi áron. Feketén is!

Amíg mi ujjainkról huzzuk le a gyűrűt, ha kérte a haza, ők elásták, befalazták azt. Ha a magyar hazajött a frontról, kiűtötték idehaza a fegyvert a kezéből. Az ellenség ellenök nem használták, de kivégeztek vele sok drága magyar hazafit.

Emlékezzünk, magyarok!

A becsületes munka mezején sehol

sem találtuk őket, ellenben ott voltak mindenütt, ahol seftelni, csalni lehetett.

Nem fejlődhetett ki nálunk az önzetlen hazafiság sem maradék nélkül, mert ők gondoskodtak arról, hogy a széthuzás magvait elvethessék köztünk.

Nem foghatott kezet magyar magyarral őszintén, mert a makkabeus-kéz meglazította azt bomlasztó erejével.

A magyar nem tudott szaporodni, gátolta a szegénység, a nyomoruság. Bezzeg szaporodtak ők. Ha pedig ez sem volt elég, szivárogtak.

A magyarok vagyona nem gyarapodott, az övék igen. Mi egymást nem is tudtuk eléggé támogatni, talán nem is engedték volna ők, a zsidó azonban összetartott.

Ezer évünk alatt már szinte idegenek lettünk a sajátunkban, de otthonosak lettek a jövevények.

Ami nálunk szent volt, az erkölcs, a családi élet tisztasága, ők azt megrontották. Eloltották a Veszta-tűzhelyünket. Mi hiába voltunk mindig lovagiasak, ők nem tanultak eleget soha. Asszimilálódás? Semmi körülmények között. Ha akadt is egy-két eset, abban okos számítás rejtőzött.

Lehetne még így tovább is folytatni, de fölösleges. Akinek szeme van, már tisztán lát. Meggyőződhetett róla, hogy az Isten malmai lassan, de biztosan öröklenek s megfizet ő lassan mindenkinek érdeme szerint.

Aki batyuval jött, batyuval megy.

Valamikor az Ur Jézus, aki nem kellett nekik, megsiratta őket, lelki szemei előtt látván Jeruzsálem romjait, mi nem siratjuk őket! Beteljesedet rajtuk ugyanis Jeremiás proféta siralma szószerint:

Az arany minő sötét lón, a legjobb szín elveszett. — Sirásuk jajsjava tölt be minden utcaszögletet.

Szilágyvármegye új főispánja

Dr. Szilágy László miskolci polgármester lett. Az új főispán, akit a vármegye szeretettel köszönt, ismerős nevű ember, különösen a sport terén. Ő volt nevezetesen 1932-ben Keletmagyarország nehézsúlyú súlyemelő bajnoka, majd a Magyar Birkózó Szövetség keleti kerületének elnöke volt Debrecenben.

Dr. Szilágy főispán az új magyar szellem egyik legtehetségesebb képviselője, aki már mint a debreceni egyetemi ifjúság vezére is volt. Szilágy József és Szilágy Béla volt miniszterelnök és honvédelmi miniszter leszármazottja.

A szilágysomlyói EMGE Gazdakör fejlődése,

A fentnevezett egyesület a felszabadulás után, 1941. őszén alakult.

Célja az volt, hogy a gazdatársadalmat együttműködésre serkentve, az újabb, a mai időnek megfelelő gazdálkodásra oktassa. Ezért tartott több ízben különböző tanfolyamot, hogy az ott hallottak és látottak alapján bővítsék tudásukat. A kölcsönös eszmecsere, valamint a Földművelésügyi Minisztérium által kibocsájtott különféle gazdálkodási módok, állategészségügyet tartalmazó Rádiós kis füzetek által rendelkezésre álló tényezők máris éreztették hatásukat: A céltudatos többtermelésre való buzdítása, valamint a rostos és olajos terményeknek termelésének megszerettetésében.

Ennek az ügynek szolgálatában állott a tavalyi megtartott ezüstkalászos, továbbá szőlészeti, borászati, nemkülönben, állategészségügyi tanfolyamok is. A gazdakör útján került kiosztásra a Földművelésügyi Minisztérium által jutott minőségi szemes és gumós vetőmagvak, továbbá a többtermelésre igen nagy fontosságú különféle műtrágya is.

A Gazdakör tagjai hetenként kétszer tartanak összejövetelt, a gróf Teleki Pál téri helyiségükben, amelyet szintén a Földművelésügyi Minisztériumtól kapott pénzből butoroztak be.

A tagok száma 240. Elnöke Brandt József földbirtokos, ügyvezető elnök pedig Bulyovszky Mihály városgazda, akik jótanácsokkal, buzdítással is sietnek támogatásukra.

A mai helyzetre való tekintettel is bizony szép haladást tanúsítottak a tagok, nevezetesen: rendelkeznek vetőgép és kapológéppel. Az 1944. évi előirányzatban is 5000 P. szerepel különféle gépek beszerzésére.

A tagok egyébként saját céljaikra is 50 százalékos kedvezményben részesültek az EMGE útján vásárolt gazdasági eszközök beszerzésekor.

Igy épül a szebb jövő a szilágysomlyói gazdakörében. Hiba csak az, hogy a földmivesszaládok száma kevés, fogy azáltal, hogy gyermekeiket ipari és kereskedői pályákra adják.

Itt van fontos szerepe nálunk a telepítésnek, amiről majd alkalomadtán még sokat írunk.

A beszolgáltatási köteleesség megállapítása.

Az új termelési és beszolgáltatási kötelezettséggel kapcsolatosan fontos hónap a május. A nyilvántartó hatóság ugyanis május 1-e és 15-ike között gazdalajstromba foglalja azokat a gazdálkodókat, akiknek a beszolgáltatási köteleességét nyilvántartják. A 100 kat. holdnál kisebb szántóterületen gazdálkodók nyilvántartó hatósága a községi előljáróság, illetve városokban a polgármester, a 100 kat. holdnál nagyobb szántóföldön gazdálkodók pedig a közzellátási felügyelőség, amelynek működési területéhez a szóban levő gazdaság tartozik.

Ha valaki csak rét és legelőgazdálkodást folytat, vagyis szántóterülete nincs, hanem csak réte és legelője után kell beszolgáltatási köteleességet teljesítenie, ezt a köteleességet teljesítenie, ezt a köteleességét a rét, illetőleg legelőterület fekvése szerint illetékes községi előljáróság, polgármester tartja nyilván akkor is, ha a gazdaság 100 kat. holdnál nagyobb kiterjedésű. Ezzel szemben a községi tulajdonban levő, valamint az osztatlan közös legelők nyilvántartó hatósága tekintet nélkül a legelőterület nagyságára, minden esetben az illetékes közzellátási felügyelőség.

A nyilvántartó hatóság a beszolgáltatási köteleesség mértékét, az abban beálló változásokat, valamint a beszolgáltatási köteleesség teljesítését minden egyes gazdálkodóra vonatkozóan külön-külön tartja nyilván. Az egyenkénti nyilvántartásra a gazdalap egy-egy nyilvántartó hatósághoz tartozó gazdálkodók beszolgáltatási köteleességének összesített nyilvántartásra pedig a gazdalajstrom szolgál.

A községi előljáróság az általa nyilvántartott gazdálkodókat május 16. és június 15-ike között a gazdalajstrom rájuk vonatkozó adatainak megtekintése és 1944—45. évi gazdakönyvük átvétele céljából megidézi. Ha a gazdálkodó a gazdalajstrom rávonatkozó adatai ellen nem tesz észrevételt, a községi előljáróság az adatokat a gazdakönyvbe bejegyzi, a gazdakönyvet kitölti és átadja a gazdálkodónak, aki köteles a gazdakönyvet átvenni és az átvételt elismerni.

A gazdálkodó a vele közölt adatok ellen tévedés vagy elírás címén szóbeli felszólalással élhet. A községi előljáróság, ha szóbeli felszólalásnak helyet ad, a gazdalajstrom megfelelő adatát nyomban kijavítja s a gazdakönyvet ennek megfelelően állítja ki. Ha a községi előljáróság a felszólalást elutasítja, a gazdakönyvet a gazdalajstrom eredeti adatai szerint állítja ki. A gazdálkodó a gazdakönyvet ebben az esetben is köteles átvenni s az átvételt aláírásával elismerni, az abban foglalt adatok miatt a gazdakönyv átvételétől számított 15 nap alatt a közzellátási kormánybiztoshoz fellebbezhet.

A közzellátási felügyelőség az általa nyilvántartott gazdálkodók részére kiállítja az 1944—45. évi gazdakönyvet, abba bejegyzi a gazdalajstrom vonat-

kozó adatait és a gazdakönyvet legkésőbb május 31-ig megküldi a gazdálkodónak, aki a gazdakönyvébe bejegyzett esetleg téves adatok miatt a gazdakönyv kézbesítésétől számított 15 nap alatt a közzellátási kormánybiztoshoz fellebbezhet. A felszólamlás és fellebbezés illetékmentes.

A községi előljáróság azokról a gazdálkodókról, akik idei gazdakönyvük átvétele céljából június 30-ig nem jelentkeztek, jegyzéket készít és az július 1-én 15 napi közzemlére teszi és a közzemlére tételt a helyileg szokásos módon közhírré teszi. A jegyzék tartalmazza a gazdalajstromnak a gazdálkodóra vonatkozó adatait. A jegyzékbe foglalt gazdálkodónak a gazdalajstromban megállapított beszolgáltatási köteleessége felszólamlás hiányában július 31-ikével jogerőre emelkedik.

Városi Mozsínház

Május 6—7—8.

Szombat—vasárnap—hétfő.

Elfelejteti-e egy nő a multját orvosi beavatkozásra? Erre ad feleletet az évad legérdekesebb filmje:

Az éjszaka lánya

Főszerepen: Muráti Lili, Ajtay Andor.

Május 9. Csak 1 napig! Kedden.

Izgalmas és lebjlincselő orvosregény:

Hivatása orvos

Május 10—11. Szerda—csütörtök.

Vaszary Gábor aranyos vigjátéka:

Bubus

Másfélórás kacagás!

HIREK

Főmunkatárs: FÜGEDI PÉTER

— A zsidóktól lefoglalt házakat a Belügyminisztérium lepecsételtette, majd a benne lévő ingóságokat leltározatja. A lakások további sorsát illetően még nincs rendelet. Felhívja tehát a Polgármesteri hivatal a lakosok figyelmét arra, hogy mindaddig, amíg a rendelkezés szerint felhívást nem intéz erre vonatkozólag adig beadványokkal, kérésekkel stb. ne zavarja senki a hivatalokat.

— A Báthory lövészek és a leventék a zsidók térfoglalásának korlátozására vonatkozó rendeletek végre hajtása alkalmával tanusított példás viseletükkel jól végzett munkájukat dícséretet érdemelték ki.

A Minorita rend tartományfőnöke a szilágysomlyói rendház vezetésével továbbra is Köhalmi Mihály Széver, gimn. c. igazgatót bizta meg.

— Éjjel is van áramszolgáltatás. A Műmalom Rt. tudomásul adja, hogy május 1.-től további intézkedésig éjjel is ad áramot. Így tehát a villany ezuttal is fogja jelezni a zavaró repülést, illetve légiveszélyt.

— Képzőművészeti kiállítás városunkban, a rk. kulturteremben ápr. 24.-től május 2.-ig volt. Kiállításra kerültek: Csáki Lukács Imre budapesti festőművész ügyes rendezésében hazánk legjelesebb művészeinek képei mint pl. Dudits Andor, Kacziány Ödön, Visky János, Hári Gyula, Heyer Artur, Barabás Miklós, Fényes Adolf, Révész Imre, Péczely Antal, stb. aranyérmes mesterek. A kiállítás látogatottságát illetően a mai nehéz viszonyok ellenére is meg volt az érdeksődés. Máskor is szívesen látjuk őket városunkban.

* Uri és női fodrász műhelyemet régi üzlethelyiségemben újra megnyitottam, ahol a legmodernebb női haj berakását vállalom. Kérem a helybeli és vidéki hölgy és úri vendégek szíves pártfogását.
Vargha László borbély- és fodrászmester.

— Mivel permetezzünk az idén? A háborús anyaggazdálkodási nehézségek miatt ma a gazda legnehezebb feladata a beszerezhető növényvédőszerrel és anyagokkal a gyümölcsfák és a szőlő állati és növényi kártevői ellen a védekezést biztosítani. Hogy ez mégis ez évben hogyan oldható meg a leggazdaságosabban legeredményesebben, arról ad részletesen felvilágosítást és tanácsot dr. Urbányi Jenő m. kir. mezőgazdasági főad-junktusnak e címen a rádióban elhangzott előadása, amely most nyomtatásban is megjelent. Ez a füzet válaszbélyeg beküldése ellenében vagy személyesen átvéve díjmentesen megszerezhető a vidéki m. kir. Növényegészségügyi Körzetek vezetőitől a m. kir. Növényegészségügyi Szolgálatnál (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.), vagy a m. kir. Növényegészségügyi Intézettől (Budapest, II., Herman Ottó-ut 15).

Jókarban lévő
gyermek-

sportkocsi
kerestetik.

Cím a könyvnyomdában

SPORT.

M. L. Sz. Szilágysomlyói Kirendeltségének közleményei.

Tekintettel arra, hogy közbejött akadályok miatt a Zilahi Wesselényi S. E. csak az 1944—45. évi bajnoki fordulóra tud bekapcsolódni a kirendeltség vezetősége az egyesületi kiküldöttök jelenlétében f. hó 4-én a következőképpen ejtette meg az 1943—44. tavaszi bajnoki fordulójának sorsolását:

Május 21.

Május 28.

I.

II.

Szilágysomlyó szabad
Székelyhid—Zsibó
Margitta—Tasnád

Tasnád szabad
Zsibó—Margitta
Sz.-somlyó—Székelyhid

Junius 4.

Junius 11.

III.

IV.

Székelyhid szabad
Margitta—Szilágysomlyó
Zsibó—Tasnád

Zsibó szabad
Tasnád—Sz.-somlyó
Székelyhid—Margitta

V. forduló junius 18.

Margitta szabad
Tasnád—Székelyhid
Szilágysomlyó—Zsibó

A junius 18-ra sorsolt fordulót május 29-én, pünkösd másodnapján játsszák le az egyesületek.

Felhívjuk az egyesületeket, hogy a következő számban közölt fontos közleményeket kísérvé figyelemmel.

Szebb jövőt!

Örkényi s. k.
főtájtár.

Dr. Csizsár s. k.
üv. elnök.

Az őszi megsemmisített Tasnád—Margitta mérkőzés időpontja május 18. d. u. 3 óra, Szilágysomlyón, a városi pályán. Rendezni a Báthori L. E. köteles.

Kemecsey s. k.
egyesbíró.

A könyvolvasásról.

Valahányszor egy-egy antiquárius mellett megyek el, mindig megragadja a figyelmemet a sok ütött-kopott, foltos könyv. Arra gondolok, hogy egy kis figyelemmel, egy kis törődéssel ezek a könyvek most nem hanyódnának az antiquárius poros polcain vagy a „böngésző” esőverte ládjában.

Sorsuk hasonlít a kizsákmányolt földéhez: gazdájuk, olvasójuk kivette belőlük az értéket, azután többé nem törődött velük. Olvasás közben sem volt gondja rájuk. Ezek a könyvek rabló, gazdálkodás áldozatai. Szomorú külsejük állandó figyelmeztetés arra, hogyan kell, illetve hogyan nem szabad bánnunk a könyvvel olvasás közben.

A könyv idővel elrongálódását előidéző közül legjelentősebbek a kopások, a szennyeződések, a kötés vagy fűzés szétlazulása, a gyűrődések és a szakadások. Ezek a legváltozatosabb külső behatásokra jönnek létre. Általános előidézőjük a hanyagság. Nemcsak az öntudatlan hanyagság, hanem az anyagi jólétével kérkedő, tehát a mai időkben a nemzetekre káros és kiirtandó hanyagság, márnóven: a pazarlás.

Vegyük sorra ezeket a tényezőket. Nézzük meg, mi okozza őket és keressünk egyszerű, kézenfekvő megoldást kiküszöbölésükre. Kezdjük mindjárt ott, amikor kézbe vesszük a könyvet.

Aki kapott valaha ajándékba könyvet, az bizonyára ismeri azt a kellemes érzést, amit egy szépkülsejű, új könyv kézbevétele okoz. A könyvek ezt az újdonságát, finom tapintását egy kis gondossággal megőrizhetjük: vegyünk valami vastag papírt és burkoljuk be, mint iskoláskorunkban tankönyveinket a lila papírba. Ha nincs üvegajtóval elzárható könyveszekrényünk, ez a kis csomagolópapír ugyanúgy meg-

óvja a könyv külsejét a kopástól. Igaz, hogy szemünk nem élvezheti állandóan a könyv külsejének szépségét, de ezen könnyű segíteni, a papírburkolást egy pillanat alatt le lehet venni.

A beburkolással a kopáson kívül a foltoktól is megóvjuk a könyvet. A könyv kötésén hányzor ottmarad az ujlennyomatuk és a sok fogástól végül is beszenyeződik és kopottá válik a fedél. Sok ember hiába mossa naponta többször is a kezét, bőre állandóan verejtékezik. Az ilyen izzadságfolt fokozottan rongálja a könyvet. A kéz verejtékezését megakadályozni csak orvosi beavatkozással lehet, mert ennek élettani okai vannak. A burkolópapírral megóvja a könyvet. Belsejét azonban csak fokozott figyelemmel lehet tisztán tartani.

Számtalan könyvet láttam, hogy belül a fűzésnél, a lapok alján, a használat folytán mininkább sötétedő szennyfolt marad. Ujlennyomatok egymáshalmazódása. Ennek az az oka, hogy sokan olvasás közben a könyvet tenyerükön tartva hüvelykujjukkal a nyitott könyv közepe felé fogják ott, ahol a lapok össze vannak fűzve. Minél nehezebb a könyv, annál erősebben kell fogni. Nem érzik, hogy ezáltal meghuzódik a fűzés, szétfeszül és meglazul a kötés és még a hüvelykujj izléstelen lenyomata is ott marad.

Minden könyvnek ugyyszólván Achilles-sarka a kötés vagy fűzés. A könyvek kötése leggyakrabban azáltal megy tönkre, hogy olvasójuk, félretéve minden jóérzést, a következőképpen fog az olvasásból: kinyitja a könyvet, majd két kézzel megragadja a nyitott könyv két oldalát és nem törődve a recegő-ropogó, szakadó, kötéssel, hátrafeszíti őket a végül egy utolsó, elhatározó rántással visszájára hajtja a két oldalt. Mert, ugyebár, kényelmesebb egy kézzel tartani a könyvet!

Mi ne legyünk ilyen kényelmesek. Becsüljük meg a könyvet legalább annyira, hogy ne csak egyik kezünkkel fogjuk, hanem használjuk a másikat is: nyitott tenyerünkön fekdjük a könyv, másik kezünk pedig a lapokat fogja, hogy össze ne osukódjanak. Eredmény: a könyv kötése nem lazul szét, fűzése nem szakad el és — lapjain nem éktelenkednek zsirfoltok.

Az eddig felsoroltaknál sokkal nagyobb mértékben szennyezni a könyvet az a széles körben elterjedt szokás, hogy a leposzánál megnyalazzuk az ujjunkat. Hányan tesszük így. Köztudomású, hogy kézzel nem illik a szájba nyulni, mégpedig azért, mert izléstelen látvány.

Gondoljuk meg azt is, milyen egészségtelen szokás, hiszen nem tudhatja senki, hogy előtte nem fertőző beteg lapozta-e végig ugyanígy a könyvet. A bacillusok sokkal tovább ott maradnak, semmit hinnők. Azt sem kell elmondanom, milyen csunya folt marad a lapok sarkain: nyissunk ki bármilyen könyvet, azon csalhatatlanul meglátszik, ha olvasója nyalazta az ujját.

Hasonlóképpen rongálja a könyvet az, ha a leragasztott levélborítkokat lapjai közé dugjuk préselés végett, hogy „biztosan megragadjanak”. Van, aki még rá is ül a könyvre. Gondolkozunk kissé és rájövünk, hogy a bőségesen megnedvesített ragasztószegély alól a nyomás következtében kiemelkedik a ragasztó és összeköti a könyv lapjait. Mikor azután újra ki akarjuk nyitni, az összeragadt lapok felszakadnak és a szöveg s maga a könyv is tönkre megy. A ráülés következtében pedig a keménykötésű könyv ragasztása megtöredezik. S ha még egy levélről szó — de tapasztalatom az, hogy ilyenkor hat-nyolc, jó vastag levelet szoktak beletenni s egény könyvbe. Természetesen ezáltal ugy megtárgul a kötés vagy a fűzés, hogy néhány kézbevétele után a lapok kezdenek széthullani.

Miért tesszük könyvbe a leveleket? — rá-

juk tehet ülni anélkül is és könyvünk is épségben marad.

A hanyag és nemtörődöm könyvolvasókra legjellemzőbb az a mozdulat, amellyel az olvasás befejezésekor a szoba másik sarkában lévő asztalra hajtják a könyvet. A könyv sarka leütődik, éle behorpad vagy megtörik, kötése felszakad. Ne dobáljuk a könyvet. Ha már érdemesnek tartottuk arra, hogy kézbevegyük, akkor igazán megér a könyvek a külseje is annyi fáradságot, hogy felkeljünk a karosszék-ből és helyére vigyük.

A könyvek elrongálódását azonban túlnyomórészt a lapoldal megjelölését célzó ténykedések okozzák. A könyvolvasások legnagyobb százaléka a legváltozatosabb, de többnyire helytelen módon szokta megjelölni az a lapoldalt, ahol az olvasását abbahagyta. Mindegyik megoldás célravezető, de egyik sem kiméli a könyvet. Sőt, mint látni fogjuk, határozottan rongálja.

Általánosan elterjedt szokás, hogy mutatóujjunkat dugjuk a lapok közé jelzőnek, amikor rövid időre abbahagyjuk az olvasást. A könyv ezáltal kétszeresen piszkolódik: egyrészt „lapjelző” ujjunk lenyomata biztosan ottmarad, másrészt az ily módon tartott könyvet erősebben kell fogni, ennek következtében a külsején is foltot hagynak ujjaink. Ha azonnal nem is lehet észrevenni, huzamosabb alkalmazásnál feltétlenül nyoma lesz.

Másik helytelen módja a lapjelzésnek az, hogy a könyvet nyitott oldalával lefelé tesszük az asztalra, vagy bárhová. Nem gondolunk arra, hogy a könyv saját súlya állandó könnyű feszítést gyakorol a kötésre, amely ezáltal megtágul. Ismerve a hanyag ember szokását biztosra vehető, hogy a könyv ott marad letéve, tetéjére másik könyv vagy egyéb holmi kerül, ami ugy szétfeszíti a kötetet, hogy azután már magától is azon az oldalon nyílik ki a könyv.

A lapoldal megjelölésének ugyszólván sztárja a — számárfül.

Bámulatos, hogy vannak emberek, akiknek nincs annyi szépérzékük, hogy belássák ennek a szokásnak visszataszító voltát. Más minőségben, de legalább olyan izléstelen, mint a lapnyalás. Micsoda vandalizmus egy szép, sima könyvlap egyenes sikkját megtörni ilyen értelmetlen behajtással. Az ilyen számárfüles könyv mindig a gazdjára hasonlít.

A legkülönbözőbb módokon igyekszünk megjelölni a lapoldalt, pedig bizonyára mindannyian hallottunk már a „könyvjelző”-ről. Napjainkban az utcai árusok ezrei kereskednek vele: mindössze néhány fillérbe kerül. Aki azonban ezt is sajnálja, az otthon saját maga is készíthet könyvjelzőt. Talán emlékszünk még, hogy nagyanyaink milyen szép, finom könyvjelzőket himeztek hulladék selyemecikokra, szalagokra. Hulladék ruhadarab ma is akad minden háznál. Ráérő időben a legkisebb fáradsággal készíthetünk 1-2 izléses jelzőt, képzeletünk bőven szolgál ötlettel. Bárhogy is sikerüljön, vitás, hogy esztétikusanabb látvány lesz mint a számárfül. Ne sajnáljuk azt a néhány fillért vagy az igazán csekély fáradságot könyveinktől. Szükség esetén egy darab papír is megteszi a szolgálatot. Mindenesetre az ilyen könyvjelző jóval kevesebb költségbe kerül, mint egy új könyv.

És ez az, ami ennek a kis eszmefuttatásnak időszzerűsége ad. Ma takarékoskodnunk kell, sokkal inkább, mint valaha. Sohasem volt szükség arra, hogy bepiszkoljuk, elszaggassuk, begyűrjük, egyszerűen tönkretagyjuk a könyvet. Ma pedig egyenesen arra van szükségünk, hogy minden téren igenis a fognakhoz verjünk minden nyersanyagot.

Kis nemzet vagyunk és éppen ezért e kis nemzet egyik tagjának sincs joga, — bárki legyen is az — hogy a nemzet tulajdonát képező nyersanyaggal — bármi legyen is az — könnyelműen vagy ha jobban tetszik „nagyvonalúan” bánjon. Még akkor sem, ha az pillanatnyilag az ő birtokában van.

Az egész országban szemünkbe ordítanak a plakátok: „Takarékoskodj pénzzel, anyaggal, idővel”. Ha már valakiben nincs annyi jóérzés és hasznos önzés, hogy a saját tulajdonát ne rongálja szándékosan, legalább hallgasson erre az intelemre.

A könyv elkészítése mindenkinek pénzbe

kerül az egész vonalon, „amíg a könyv eljut odáig”. Az anyag, a cellulóze most műröst és egyéb készítésére is kell, az időt pedig, amibe egy könyv elkészítése kerül, még a könyvnél is fontosabb dolgok készítésére is bizonyára fel lehetne használni.

Ha már magát az anyagot nem tudjuk értékelni a könyvben, — legalább — annak szellemi tartalmát becsüljük meg azzal, hogy kiméljük a külsejét.

Ma egyre drágul a könyv. Vak az aki nem látja a piac áremelkedése mögött a nyersanyaggyártási okokat, S aki nem hajlandó ennek alapján a maga részéről köteleességekre következtetni, az igenis árt a nemzetgazdálkodásnak és mint ilyen, a mai időkben hazaáruló.

Somlyói szemlélő.

83—1944 vght. szám.

Árverési hirdetemény.

Fekete Ferenc zilahi lakos javára 890 P. tőke és járuléka erejéig, amennyiben a követelésre időközben részletfizetés történt, annak beszámításával a szilágysomlyói kir. járásbíróóság 1942 évi 1012 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1944 évi április hó-án lefoglalt 2300 P. becsült ingóságokra a szilágysomlyói kir. jbiróság Pk. 2616—1944 sz. végzésével az árverés elrendeltétvén, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján a foglalási jkönyvből ki nem tűnő más foglaltatók javára is az árverés megtartását elrendelem de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályu igénykereset folyamatban nincs, — végrehajtást szenvedő lakásán Szilágysomlyón leendő megtartására határidőül 1944 évi május hó 17 napjának délután 5 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorokat szekrények szőnyeg, fali ruha álványt és egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek, de legalább a becsár ²/₃ részéért, közpénzfizetés mellett el fogom adni, még akkor is, ha a bejelentő fél a helyszínen nem jelenne meg, akkor is, ha a bejelentő fél a helyszínen nem jelenne meg, ha csak ellenkező kívánságot írásban nem nyilvánít.

Szilágysomlyó, 1944 évi április hó 28-án.

Kiss Benedek

kir. járásbíróági végrehajtó.

Szilágysomlyó m. város polgármesterétől.

317—1944. N. m. ny.

Hirdetemény

az ellenséges veszélyeztetésre tekintettel lakást változtatók (menekültek) lakásbejelentésre.

A Belügyminiszter Ur elrendelte, hogy az aki az ellenséges veszélyeztetésre tekintettel 1944 évi április hó óta 24 órát meghaladó ideiglenes tartózkodás céljából állandó lakóhelyét (lakását) elhagyta illetőleg elhagyja, ezt a lakásváltoztatást, valamint eredeti lakóhelyére (lakásába) való vissztérését a végleges lakásváltoztatásra vonatkozó rendelkezések szerint tartozik bejelentni, mégis a következő eltérésekkel:

1. a kijelentést az új lakóhelyen kell megtenni a bejelentéssel idejűlog;

2. a lakásváltoztatást a megérkezéstől számított 24 óra alatt kell bejelenteni; (Akik e hirdetemény megjelenése előtt költöztek be, azok e hirdetemény megjelenésétől számított 24 óra alatt tartoznak pótlólag bejelentkezni.)

3. a be és kijelentőlapok mindegyik szelvényát azok jobb felső sarkában a „Menekült” szóval kell megjelölni.

A be- és kijelentőlapokat a dohánytözedékben lehet beszerezni 2 fillérért.

A kitöltött be- és kijelentőlapokat a m. kir. államrendőrség szilágysomlyói kapitányságának bejelentőhivatalába kell benyújtani.

A bejelentés elmulasztása, vagy nem a fenti 1—3 pontokban előirt helyen és időben való foganatosítása, amennyiben nem tartozik a Honvédelmi törvény 117. §-a alá, kihágás és eizárással büntetendő.

Szilágysomlyó, 1944 április 28.

Dr. Udvarý József,
polgármester.

40—1944 vght. szám.

Árverési hirdetemény.

Dr. Szentpétery Elemér szilágysomlyói ügyvéd által képviselt GalikKatalin Krasznajázi lakos javára 850 P. tőke és járuléka erejéig, amennyiben a követelésre időközben részletfizetés történt, annak beszámításával, a szilágysomlyói kir. járásbíróóság 1943 évi P. 676 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1944 évi április hó 11-n lefoglalt 3790 P. fillérre becsült ingóságokra a szilágysomlyói kir. jbiróság Pk. 2390—1944 sz. végzésével az árverés elrendeltétvén, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. § a alapján a következő a foglalási jkönyvből ki nem tűnő más foglaltatók javára is az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatály igénykereset folyamatban nincs, — végrehajtást szenvedő lakásán, Krasznajáz (külterület) leendő megtartására határidőül 1944 évi május hó 20 napjának délelőtti 1 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt szarvasmarhák, juhok, épület anyagok, fűrészelt deszkákat a legtöbbet ígérőnek, de legalább a becsár ²/₃ részéért, közpénzfizetés mellett el fogom adni, még akkor is, ha a bejelentő fél a helyszínen nem jelenne meg, ha csak ellenkező kívánságot írásban nem nyilvánít.

Szilágysomlyó, 1944 évi április hó 28-án.

Kiss Benedek

kir. járásbíróági végrehajtó.

Szilágysomlyó m. város polgármesterétől.

317—1944. N. m. ny.

Hirdetemény

a nemtényleges viszonybeli katonai személyek külön jelentkezési kötelezettségére.

A Honvédelmi Miniszter Ur elrendelte, hogy minden 48 éves és ennél fiatalabb nemtényleges viszonybeli katona, minden olyan végleges vagy ideiglenes lakásváltoztatását, amely 5 napnál előreláthatólag hosszabb ideig tart, a beköltözését követő 24 órán belül a rendőri bejelentési kötelezettségtől függetlenül, az igazolványi lapjában (katonai igazolványi pótlapjában) feltüntetett állománytestének írásban bejelenteni tartozik.

A bejelentést levelezőlapon, vagy levelezőlap nagyságu papíronon lehet megtenni a az a postára bélyegtelenül adható fel az illetékes állománytest címére. A címodal bal alsó sarkába a „Hivatalos felszólításra” szavakat kell felírni.

A jelentésnek az alábbi pontokra kell kiterjednie:

1. Név:

2. Születési éve és szülőanya leánykori neve:

3. Eddigi bejelentett állandó lakása:

4. Új lakása (pontos címe, utca, házszám is)

5. Új lakása állandó-e vagy ideiglenes? Ha ideiglenes, előreláthatólag meddig fog ott tartózkodni:

6. Keltetés és aláírás.

Az a nemtényleges katonát, aki a fentiekben előirt jelentkezési kötelezettségét elmulasztja, a Honvédelmi Miniszter Ur fegyelmi uton fogja felelősségre vonni. Akik pedig fonderlatot használnak abból a célból, hogy a hadkötelezettség alól magukat vagy másokat kivonjanak 5 évig terjedő börtön illetőleg 10 évig terjedő fegyház büntetéssel büntetendők.

Szilágysomlyó, 1944 április 28.

Dr. Udvarý József
polgármester.